

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-rådet	
	2.	EØS-komiteen	
	3.	Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4.	Den rådgivende komité for EØS	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
2009/EØS/67/01		Rapport fra EFTA-statenes faste komité – Liste over godkjente kredittinstitusjoner i Island, Liechtenstein og Norge per 31.12.2008 i henhold til artikkel 14 i direktiv 2000/12/EF	1
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2009/EØS/67/02		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 191/08/COL av 17. mars 2008 om ulønnet arbeidsinnsats i forbindelse med forskning og utvikling (Norge)	12
	3.	EFTA-domstolen	
	III	EF-ORGANER	
	1.	Rådet	
	2.	Kommisjonen	
2009/EØS/67/03		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5677 – Schuitema/Super de Boer Assets)	29
2009/EØS/67/04		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5698 – One Equity Partners III LP/Constantia Packaging) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte.	30
2009/EØS/67/05		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5731 – AXA LBO Fund IV/Home Shopping Europe) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte.	31
2009/EØS/67/06		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5739 – EQT V/ Springer Science + Business Media) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	32

2009/EØS/67/07	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5742 – Ameropa Holding/Interbrau) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	33
2009/EØS/67/08	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5495 – Unicredit/Banca IMI/EuroTLX SIM JV)	34
2009/EØS/67/09	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5558 – Nutreco/Cargill).	34
2009/EØS/67/10	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5624 – Nokia/SAP/JV)	35
2009/EØS/67/11	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5641 – Apollo/Pliant).	35
2009/EØS/67/12	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5642 – SGGF/Trakya/SGGE)	36
2009/EØS/67/13	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5662 – NIBC/ABN AMRO Fund/Mid Ocean Group)	36
2009/EØS/67/14	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5667 – ACE/FTQ/FSI/Mecachrome).	37
2009/EØS/67/15	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5679 – Boreas Holdings/Centrica Renewable Energy Limited/ Glid Wind Farms)	37
2009/EØS/67/16	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5684 – BNP Paribas Assurance/Fortis Insurance International/ UBI Assicurazioni)	38
2009/EØS/67/17	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5687 – CVC/Subsidiaries of Interbrew Central European Holding)	38
2009/EØS/67/18	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5690 – Occidental Petroleum Corporation/Phibro).	39
2009/EØS/67/19	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5691 – Mubadala/Veolia Eau/Azaliya)	39
2009/EØS/67/20	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5715 – Leisure Park Holdings/Criteria Caixa Corp/Activos Port Aventura)	40

3. Domstolen

EFTA-ORGANER

EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ

RAPPORT FRA EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ

2009/EØS/67/01

Liste over godkjente kredittinstitusjoner i Island, Liechtenstein og Norge per 31.12.2008 i henhold til artikkel 14 i direktiv 2000/12/EF

1. I henhold til artikkel 14 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon (omarbeidet)⁽¹⁾ skal Kommisjonen opprette og offentliggjøre i *Den europeiske unions tidende* en liste over samtlige kredittinstitusjoner som har fått tillatelse som beskrevet i direktivet.
2. I EØS-avtalens protokoll 1 nr. 6 bokstav b) er det fastsatt at ”Når det i henhold til en omhandlet rettsakt skal offentliggjøres faktiske opplysninger, fremgangsmåter, rapporter og lignende i De Europeiske Fellesskaps Tidende, skal tilsvarende informasjon som gjelder EFTA-statene, offentliggjøres i en særskilt EØS-avdeling i De Europeiske Fellesskaps Tidende.”
3. Dette er niende tilfelle der EFTA-statenes faste komité oppfyller ovennevnte krav. Listen offentliggjort i vedlegget til denne meldingen inneholder alle kredittinstitusjonene som var i virksomhet i Island, Liechtenstein og Norge 31. desember 2008 og som omfattes av virkeområdet for kapitalkravsdirektivet 2006/48/EF.
4. Denne listen ble utarbeidet av EFTA-statenes faste komité på grunnlag av opplysninger gitt av vedkommende EFTA-stater. Listen har ingen rettslig betydning og gir ingen rettigheter i juridisk forstand. Dersom en ikke-godkjent institusjon ved en feiltakelse oppføres på listen, endrer dette ikke på noen måte dens rettslige status. Tilsvarende vil det ikke innvirke på gyldigheten av en institusjons godkjenning dersom den ved en feiltakelse er utelatt fra listen.

⁽¹⁾ Tidligere artikkel 11 og artikkel 5 nr. 2 bokstav c) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000.

FORKORTINGER I TABELLENE

I spalten "Minstekapital" har de oppgitte tegn følgende betydning:

<i>Tegn</i>	<i>Betydning</i>
Y	Startkapital større enn EUR 5 millioner
N	Startkapital mellom EUR 1 og 5 millioner
0	Ingen startkapital

I spalten "Innskuddsgarantier" har de oppgitte tegn følgende betydning:

<i>Tegn</i>	<i>Betydning</i>
Y	Alminnelig innskuddsgarantiordning etter direktiv 94/19/EF (artikkel 3 nr. 1 første ledd)
N	Tilsvarende innskuddsgarantiordning etter direktiv 94/19/EF (artikkel 3 nr. 1 annet ledd)
0	Ingen innskuddsgarantiordning

ISLAND

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til:

Fjármálaeftirlitid (Financial Supervisory Authority)

Sudurlandsbraut 32

IS-108 Reykjavík

Tlf.: +354 525 2700

Faks: +354 525 2727

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds-garantier
1	2	3	4	5	6
<i>Forretningsbanker</i>					
Íslandsbanki hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
NBI hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Nýi Kaupþing banki hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
MP Banki hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Glitnir banki hf.	Reykjavík	(¹)		NA	NA
Icebank hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Kaupþing banki hf.	Reykjavík	(¹)		NA	NA
Landsbanki Íslands hf.	Reykjavík	(¹)		NA	NA
Straumur-Burðarás fjárfestingarbanki hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
<i>Sparebanker</i>					
Byr sparisjóður	Reykjavík	(²)		Y	Y
nb.is sparisjóður hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Sparisjóður Nordlendinga	Akureyri	(²)		Y	Y
Sparisjóður Bolungarvíkur	Bolungarvík	(²)		Y	Y
Sparisjóður Mýrasýslu	Borgarnes	(²)		Y	Y
Sparisjóður Svarfdæla	Dalvík	(²)		Y	Y
Sparisjóður Höfðhverfinga	Grenivík	(²)		N	Y
Sparisjóður Strandamanna	Hólmavík	(²)		Y	Y
Sparisjóður Húnaþings og Stranda	Hvammstangi	(²)		Y	Y
Sparisjóðurinn í Keflavík	Keflavík	(²)		Y	Y
Sparisjóður S-Þingeyinga	Laugar	(²)		N	Y
Sparisjóður Nordfjardar	Nordfjörður	(²)		Y	Y
Sparisjóður Ólafsfjardar	Ólafsfjörður	(²)		N	Y
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Sparisjóður Kaupþings hf.	Reykjavík	HF		Y	Y
Sparisjóður Skagafjardar	Sauðárkrókur	(²)		N	Y
Sparisjóður Siglufjardar	Siglufjörður	(²)		Y	Y
Sparisjóður Vestfirðinga	Þingeyri	(²)		Y	Y
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	Þórshöfn	(²)		N	Y
Sparisjóður Vestmannaeyja	Vestmannaeyjar	(²)		Y	Y

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
<i>Kredittforetak</i>					
Askar Capital hf.	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Avant hf. ⁽⁴⁾	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Borgun hf. ⁽⁵⁾	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Byggdastofnun	Reykjavík	<i>Statseid</i>		Y	0 ⁽³⁾
Frjálsi fjárfestingarbankinn hf.	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	Reykjavík	OHF		Y	0 ⁽³⁾
Lýsing hf. ⁽⁴⁾	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
MP fjárfestingarbanki hf.	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Saga Capital Fjárfestingarbanki hf.	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
SP-fjármögnun hf. ⁽⁴⁾	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
Valitor hf. ⁽⁵⁾	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾
VBS-fjárfestingarbanki hf.	Reykjavík	HF		Y	0 ⁽³⁾

⁽¹⁾ Under avvikling.

⁽²⁾ Hovedsakelig private institusjoner.

⁽³⁾ Kredittinstitusjon som ikke kan motta innskudd fra allmennheten.

⁽⁴⁾ Hovedvirksomhet er leasing.

⁽⁵⁾ Hovedvirksomhet er betalingstjenester gjennom utstedelse av kredittkort.

HF: Aksjeselskap, OHF: Offentlig eid aksjeselskap.

LIECHTENSTEIN

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til:

Financial Market Authority (FMA) Liechtenstein

Heiligkreuz 8

Postfach 684

FL-9490 Vaduz

Fyrstedømmet Liechtenstein

Tlf.: +423 236 73 73

Faks: +423 236 73 74

<http://www.fma-li.li>

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
Liechtensteinische Landesbank AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
LGT Bank in Liechtenstein AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Verwaltungs- und Privat-Bank AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Neue Bank AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Centrum Bank AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Volksbank AG	Schaan	Aktiengesellschaft		Y	Y
Hypo Investment Bank (Liechtenstein) AG ⁽¹⁾	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Banque Pasche (Liechtenstein) SA ⁽²⁾	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Bank Frick & Co. AG	Balzers	Aktiengesellschaft		Y	Y
EFG Bank von Ernst AG ⁽³⁾	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Raiffeisen Bank (Liechtenstein) AG	Vaduz ⁽⁴⁾	Aktiengesellschaft		Y	Y
Kaiser Ritter Partner Privatbank AG ⁽⁵⁾	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Alpe Adria Privatbank AG ⁽⁶⁾	Schaan	Aktiengesellschaft		Y	Y
Bank Alpinum AG ⁽⁷⁾	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y
Bank Vontobel (Liechtenstein) AG	Vaduz	Aktiengesellschaft		Y	Y

⁽¹⁾ Tidligere Hypo Investment Bank AG.

⁽²⁾ Tidligere swissfirst Bank (Liechtenstein) AG.

⁽³⁾ Tidligere Bank von Ernst (Liechtenstein) AG.

⁽⁴⁾ Tidligere med sete i Schaan.

⁽⁵⁾ Tidligere Serica Bank AG.

⁽⁶⁾ Tidligere Hypo Alpe-Adria-Bank (Liechtenstein) AG.

⁽⁷⁾ Tidligere New Century Bank AG.

NORGE

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til:

Kredittilsynet (The Financial Supervisory Authority of Norway)

Postboks 100 Bryn, N-0611 Oslo, NORGE

Tlf.: +47 22 93 98 00

Faks: +47 22 63 02 26

post@kredittilsynet.no

www.kredittilsynet.no

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds-garantier
1	2	3	4	5	6
ANDEBU SPAREBANK	Andebu	Sb (1)		Y	Y
ARENDAL OG OMEGNS SPAREKASSE	Arendal	Sb (1)		Y	Y
ASKIM SPAREKASSE	Askim	Sb (1)		Y	Y
AURLAND SPAREBANK	Aurland	Sb (1)		Y	Y
AURSKOG SPAREBANK	Aurskog	Sb (1)		Y	Y
BAMBLE OG LANGESUND SPAREBANK	Stathelle	Sb (1)		Y	Y
BERG SPAREBANK	Halden	Sb (1)		Y	Y
BIEN SPAREBANK AS	Oslo	AS (2)		Y	Y
BIRKENES SPAREBANK	Birkeland	Sb (1)		Y	Y
BJUGN SPAREBANK	Bjugn	Sb (1)		Y	Y
BLAKER SPAREBANK	Blaker	Sb (1)		Y	Y
BUD FRÆNA OG HUSTAD SPAREBANK	Elnesvågen	Sb (1)		Y	Y
BØ SPAREBANK	Bø i Telemark	Sb (1)		Y	Y
CULTURA SPAREBANK	Oslo	Sb (1)		N	Y
DRANGEDAL OG TØRDAL SPAREBANK	Drangedal	Sb (1)		Y	Y
EIDSBERG SPAREBANK	Mysen	Sb (1)		Y	Y
ETNE SPAREBANK	Etne	Sb (1)		Y	Y
ETNEDAL SPAREBANK	Etnedal	Sb (1)		Y	Y
EVJE OG HØRNNES SPAREBANK	Evje	Sb (1)		Y	Y
FANA SPAREBANK	Bergen	Sb (1)		Y	Y
FJALER SPAREBANK	Dale i Sunnfjord	Sb (1)		Y	Y
FLEKKEFJORD SPAREBANK	Flekkefjord	Sb (1)		Y	Y
FØRNEBU SPAREBANK	Førnebu	Sb (1)		Y	Y
GILDESKÅL SPAREBANK	Inndyr	Sb (1)		Y	Y
GJERSTAD SPAREBANK	Gjerstad	Sb (1)		Y	Y
GRAN SPAREBANK	Jaren	Sb (1)		Y	Y
GRONG SPAREBANK	Grong	Sb (1)		Y	Y
GRUE SPAREBANK	Kirkenær	Sb (1)		Y	Y
HALDEN SPAREBANK	Halden	Sb (1)		Y	Y
HALTDALEN SPAREBANK	Haltdalen	Sb (1)		Y	Y
HARSTAD SPAREBANK	Harstad	Sb (1)		Y	Y

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
HAUGESUND SPAREBANK	Haugesund	Sb (1)		Y	Y
HEGRA SPAREBANK	Hegra	Sb (1)		Y	Y
HELGELAND SPAREBANK	Mosjøen	Sb (1)		Y	Y
HJARTDAL OG GRANSHERAD SPAREBANK	Sauland	Sb (1)		Y	Y
HJELMELAND SPAREBANK	Hjelmeland	Sb (1)		Y	Y
HOL SPAREBANK	Geilo	Sb (1)		Y	Y
HOLLA OG LUNDE SPAREBANK	Ulefoss	Sb (1)		Y	Y
HØLAND SPAREBANK	Bjørkelangen	Sb (1)		Y	Y
HØNEFOSS SPAREBANK	Hønefoss	Sb (1)		Y	Y
INDRE SOGN SPAREBANK	Årdalstangen	Sb (1)		Y	Y
JERNBANEPERSONALETS SPAREBANK	Oslo	Sb (1)		Y	Y
KLEPP SPAREBANK	Kleppe	Sb (1)		Y	Y
KLÆBU SPAREBANK	Klæbu	Sb (1)		Y	Y
KRAGERØ SPAREBANK	Kragerø	Sb (1)		Y	Y
KVINESDAL SPAREBANK	Kvinesdal	Sb (1)		Y	Y
KVINNHERAD SPAREBANK	Rosendal	Sb (1)		Y	Y
LARVIKBANKEN BRUNLANES SPAREBANK	Larvik	Sb (1)		Y	Y
LILLESANDS SPAREBANK	Lillesand	Sb (1)		Y	Y
LILLESTRØM SPAREBANK	Lillestrøm	Sb (1)		Y	Y
LOFOTEN SPAREBANK	Bøstad	Sb (1)		Y	Y
LOM OG SKJÅK SPAREBANK	Lom	Sb (1)		Y	Y
LUSTER SPAREBANK	Gaupne	Sb (1)		Y	Y
MARKER SPAREBANK	Ørje	Sb (1)		Y	Y
MELDAL SPAREBANK	Meldal	Sb (1)		Y	Y
MELHUS SPAREBANK	Melhus	Sb (1)		Y	Y
MODUM SPAREBANK	Vikersund	Sb (1)		Y	Y
NES PRESTEGJELDS SPAREBANK	Nesbyen	Sb (1)		Y	Y
NESSET SPAREBANK	Eidsvåg i Romsdal	Sb (1)		Y	Y
NØTTERØ SPAREBANK	Tønsberg	Sb (1)		Y	Y
ODAL SPAREBANK	Sagstua	Sb (1)			
OFOTEN SPAREBANK	Bogen i Ofoten	Sb (1)		Y	Y
OPDALS SPAREBANK	Oppdal	Sb (1)		Y	Y
ORKDAL SPAREBANK	Orkdal	Sb (1)		Y	Y
RINDAL SPAREBANK	Rindal	Sb (1)		Y	Y
RINGERIKES SPAREBANK	Hønefoss	Sb (1)		Y	Y
RYGGE-VAALER SPAREBANK	Moss	Sb (1)		Y	Y
RØROSBANKEN RØROS SPAREBANK	Røros	Sb (1)		Y	Y
SANDNES SPAREBANK	Sandnes	Sb (1)		Y	Y
SANDSVÆR SPAREBANK	Kongsberg	Sb (1)		Y	Y

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
SAUDA SPAREBANK	Sauda	Sb (1)		Y	Y
SELBU SPAREBANK	Selbu	Sb (1)		Y	Y
SELJORD SPAREBANK	Seljord	Sb (1)		Y	Y
SETSKOG SPAREBANK	Setskog	Sb (1)		Y	Y
SKUDENES & AAKRA SPAREBANK	Åkrehamn	Sb (1)		Y	Y
SOKNEDAL SPAREBANK	Soknedal	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 GUDBRANSDAL	Vinstra	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 HALLINGDAL	Ål	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 NORD-NORGE	Tromsø	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 NORDVEST	Kristiansund	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 SMN	Trondheim	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK 1 SR-BANK	Stavanger	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANK1 BUSKERUD-VESTFOLD	Kongsberg	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN HARDANGER	Utne	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN HEDMARK	Hamar	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN HEMNE	Kyrksæterøra	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN JEVNAKER LUNNER	Jevnaker	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN MØRE	Ålesund	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN NARVIK	Narvik	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN PLUSS	Kristiansand S	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN SOGN OG FJORDANE	Førde	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN SØR	Arendal	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN TELEMARK	Skien	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN VEST	Bergen	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN VOLDA ØRSTA	Volda	Sb (1)		Y	Y
SPAREBANKEN ØST	Drammen	Sb (1)		Y	Y
SPARESKILLINGSBANKEN KRISTIANSAND S	Kristiansand S	Sb (1)		Y	Y
SPYDEBERG SPAREBANK	Spydeberg	Sb (1)		Y	Y
STADSBYGD SPAREBANK	Stadsbygd	Sb (1)		Y	Y
STRØMMEN SPAREBANK	Strømmen	Sb (1)		Y	Y
SUNNDAL SPAREBANK	Sunndalsøra	Sb (1)		Y	Y
SURNADAL SPAREBANK	Surnadal	Sb (1)		Y	Y
SØGNE OG GREIPSTAD SPAREBANK	Søgne	Sb (1)		Y	Y
TIME SPAREBANK	Bryne	Sb (1)		Y	Y
TINGVOLL SPAREBANK	Tingvoll	Sb (1)		Y	Y
TINN SPAREBANK	Rjukan	Sb (1)		Y	Y
TOLGA-OS SPAREBANK	Tolga	Sb (1)		Y	Y
TOTENS SPAREBANK	Lena	Sb (1)		Y	Y
TRØGSTAD SPAREBANK	Trøgstad	Sb (1)		Y	Y

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
TYSNES SPAREBANK	Uggdal	Sb (1)		Y	Y
VALLE SPAREBANK	Valle	Sb (1)		Y	Y
VANG SPAREBANK	Vang i Valdres	Sb (1)		Y	Y
VEGÅRSHEI SPAREBANK	Vegårshei	Sb (1)		Y	Y
VESTRE SLIDRE SPAREBANK	Slidre	Sb (1)		Y	Y
VIK SPAREBANK	Vik i Sogn	Sb (1)		Y	Y
VOSS SPAREBANK	Voss	Sb (1)		Y	Y
ØRLAND SPAREBANK	Brekstad	Sb (1)		Y	Y
ØRSKOG SPAREBANK	Ørskog	Sb (1)		Y	Y
ØYSTRE SLIDRE SPAREBANK	Heggenes	Sb (1)		Y	Y
ÅFJORD SPAREBANK	Åfjord	Sb (1)		Y	Y
AASEN SPAREBANK	Åsen	Sb (1)		Y	Y
BANK 1 OSLO AS	Oslo	AS (2)		Y	Y
BANK NORWEGIAN AS	Oslo	AS (2)		Y	Y
BANK2 ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
BNBANK ASA	Trondheim	ASA (2)		Y	Y
DDB AS	Trondheim	AS (2)		Y	Y
DNB NOR BANK ASA	Oslo	ASA (2)	London Stockholm København Caymanøyene Singapore Hamburg New York Helsinki	Y	Y
GJENSIDIGE BANK ASA	Forde	ASA (2)		Y	Y
LANDKREDITT BANK AS	Oslo	AS (2)		Y	Y
NETFONDS BANK ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
NORDEA BANK NORGE ASA	Oslo	ASA (2)	Caymanøyene New York	Y	Y
NORLANDSBANKEN ASA	Bodø	ASA (2)		Y	Y
PARETO BANK ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
SANTANDER CONSUMER BANK AS	Oslo	AS (2)		Y	Y
SEB PRIVATBANKEN ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
STOREBRAND BANK ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
VERDIBANKEN ASA	Oslo	ASA (2)		Y	Y
VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA	Voss	ASA (2)		Y	Y
YA BANK AS	Oslo	AS (2)		Y	Y

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
BN BOLIGKREDITT AS	Trondheim	AS (²)		Y	0
BOLIG- OG NÆRINGSKREDITT AS	Trondheim	AS (²)		Y	0
DNB NOR BOLIGKREDITT AS	Oslo	AS (²)		Y	0
EIENDOMSKREDITT AS	Bergen	AS (²)		Y	0
EKSPORTFINANS ASA	Oslo	ASA (²)		Y	0
KOMMUNEKREDITT NORGE AS	Trondheim	AS (²)		Y	0
KREDITTFORENINGEN FOR SPAREBANKER	Oslo	AS (²)		Y	0
NORGESKREDITT AS	Bergen	AS (²)		Y	0
SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS	Stavanger	AS (²)		Y	0
SPAREBANKEN VEST BOLIGKREDITT AS	Bergen	AS (²)		Y	0
STOREBRAND KREDITTFORETAK	Oslo	AS (²)		Y	0
TERRA BOLIGKREDITT AS	Oslo	AS (²)		Y	0
AMERICAN EXPRESS COMPANY AS	Oslo	AS (²)		Y	0
AS FINANSIERING	Oslo	AS (²)		Y	0
BB FINANS ASA	Bergen	AS (²)		Y	0
CATERPILLAR FINANCIAL SERVICES NORWAY AS	Oslo	AS (²)		Y	0
DINERS CLUB NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
DNB NOR FINANS AS	Bergen	AS (²)		Y	0
ENTERCARD NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
EUROPAY NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
FEXCO MONEY TRANSFER NORWAY AS	Oslo	AS (²)		Y	0
FINAREF AS	Kolbotn	AS (²)		Y	0
FOLKIA AS	Oslo	AS (²)		Y	0
FORTIS LEASE NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
GE CAPITAL SOLUTIONS AS	Oslo	AS (²)		Y	0
KOMMUNALBANKEN AS	Oslo	AS (²)		Y	0
LANDKREDITT FINANS AS	Oslo	AS (²)		Y	0
LINDORFF CAPITAL AS	Oslo	AS (²)		Y	0
MØLLER BILFINANS AS	Oslo	AS (²)		Y	0
MØRE FINANS AS	Ålesund	AS (²)		Y	0
NORDEA FINANS NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
OSLO BOLIG OG SPARELAG (OBOS)	Oslo			Y	0
PBS INTERNATIONAL AS	Oslo	AS (²)		Y	0
PITNEY BOWES FINANS NORGE AS	Oslo	AS (²)		Y	0
SG FINANS AS	Lysaker	AS (²)		Y	0
SPAREBANK 1 FACTORING AS	Ålesund	AS (²)		Y	0
SPAREBANK 1 FINANS ØSTLANDET AS	Hamar	AS (²)		Y	0

Navn	Sted	Juridisk form	Merknader	Minstekapital	Innskudds- garantier
1	2	3	4	5	6
SPAREBANK 1 SMN FINANS AS	Trondheim	AS ⁽²⁾		Y	0
SPAREBANK 1 SR-FINANS AS	Stavanger	AS ⁽²⁾		Y	0
SPAREBANKEN FACTORING AS	Tromsø	AS ⁽²⁾		Y	0
SPAREBANKEN FINANS NORD-NORGE AS	Tromsø	AS ⁽²⁾		Y	0
SPORTMANN FINANS AS	Gamle Fredrikstad	AS ⁽²⁾		N	0
TELLER AS	Oslo	AS ⁽²⁾		Y	0
TERRA FINANS AS	Oslo	AS ⁽²⁾		Y	0
TERRA KORT AS	Oslo	AS ⁽²⁾		Y	0

(1) "Sb.": Sparebank. Sparebanker i Norge er selveide institusjoner.

(2) "AS": Aksjeselskap. "ASA": Allmennaksjeselskap. Disse er delt inn i tre grupper: forretningsbanker, hypotekselskaper og finansieringsselskaper.

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN

2009/EØS/67/02

nr. 191/08/COL

av 17. mars 2008

om ulønnet arbeidsinnsats i forbindelse med forskning og utvikling

(Norge)

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN⁽¹⁾ HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽²⁾, særlig artikkel 61 til 63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽³⁾, særlig artikkel 24,

under henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 og nr. 3 samt protokoll 3 del II artikkel 4 nr. 4, artikkel 6 og artikkel 7 nr. 4,

under henvisning til Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte⁽⁴⁾ for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62, særlig avdelingen om støtte til forskning, utvikling og innovasjon,

under henvisning til Overvåkningsorganets vedtak nr. 59/06/COL av 8. mars 2006 om å innlede den formelle behandlingen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 og protokoll 3 del II artikkel 6,

og etter å ha oppfordret interesserte parter til å sende sine merknader i henhold til denne bestemmelsen⁽⁵⁾,

og under følgende forutsetninger:

I. FAKTISKE FORHOLD

1. Framgangsmåte

Norges delegasjon til Den europeiske union oversendte ved brev av 14. oktober 2005 et brev fra det norske nærings- og handelsdepartementet av 5. oktober 2005, begge mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 17. oktober 2005 (dok. nr. 346675), der norske myndigheter i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 underrettet om en ny ordning for statsstøtte til ulønnet arbeidsinnsats i forbindelse med forskning og utvikling. Den foreslåtte ordningen omtales i det følgende som ”ordning for støtte til ulønnet FoU-arbeid”.

Ved brev av 8. mars 2006 (dok. nr. 364666) og etter diverse brevveksling⁽⁶⁾ underrettet Overvåkningsorganet norske myndigheter om sitt vedtak om å innlede formell granskning etter overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 6 i forbindelse med ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, og ba norske myndigheter gi sine kommentarer til vedtaket.

⁽¹⁾ Heretter kalt Overvåkningsorganet.

⁽²⁾ Heretter kalt EØS-avtalen.

⁽³⁾ Heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen.

⁽⁴⁾ Saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet – Retningslinjer for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1, vedtatt og utferdiget av EFTAs overvåkningsorgan 19. januar 1994, kunngjort i EFT L 231 av 3.9.1994 og EØS-tillegget nr. 32 av 3.9.1994. Retningslinjene ble sist endret ved Overvåkningsorganets vedtak nr. 154/07/COL av 3. mai 2007. Heretter omtalt som retningslinjene for statsstøtte.

⁽⁵⁾ EUT C 258 av 26.10.2006, s. 28, og EØS-tillegget nr. 53 av 26.10.2006.

⁽⁶⁾ For nærmere opplysninger om brevvekslingen henvises til Overvåkningsorganets vedtak 59/06/COL om å innlede formell granskning, der et sammendrag er offentliggjort i EUT C 258 av 26.10.2006, s. 28, og EØS-tillegget nr. 53 av 26.10.2006. Den fullstendige beslutningen er offentliggjort på Overvåkningsorganets nettsider: www.eftasurv.int.

Norges delegasjon til Den europeiske union oversendte ved brev av 19. april 2006 brev fra det norske fornyings- og administrasjonsdepartementet og nærings- og handelsdepartementet av henholdsvis 11. og 7. april 2006, der de norske myndigheter gir sine kommentarer. Brevet ble mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 20. april 2006 (dok. nr. 370829).

Overvåkningsorganets vedtak nr. 59/06/COL om å innlede behandling, ble kunngjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*⁽⁷⁾. Overvåkningsorganet oppfordret interesserte parter til å sende sine merknader. Det ble ikke mottatt kommentarer fra interesserte parter.

I et brev sendt elektronisk 15. februar 2008 fra fornyings- og administrasjonsdepartementet (dok. nr. 465311) samlet norske myndigheter opplysninger som var gitt som følge av uformell kontakt både via telefon og e-post i løpet av 2007 og januar 2008.

2. Beskrivelse av det foreslåtte tiltaket

2.1 Formål, rettslig grunnlag og funksjon av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid

Formål

Av forarbeidene til loven framgår det at det overordnede formålet med ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er å stimulere til økt investering i forskning og utvikling, særlig i små foretak som gründerselskaper og enkeltpersonforetak.⁽⁸⁾ Nærmere bestemt er formålet med den nye ordningen å stimulere arbeidsinnsats i forsknings- og utviklingsorienterte foretak som i oppstartfasen ofte er avhengig av arbeidsinnsats som ikke kan lønnes. Norske myndigheter anser forsknings- og utviklingsorienterte foretak som viktige med tanke på verdiskapingen som følger av forskning og av nyskaping.

På et mer detaljert nivå har norske myndigheter forklart at innføringen av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid var motivert av det faktum at det under den eksisterende Skattefunn-ordningen⁽⁹⁾ ikke er mulig å støtte ulønnet arbeid knyttet til forsknings- og utviklingsaktiviteter foretatt av gründerselskaper og enkeltpersonforetak, ettersom Skattefunn-ordningen er en ordning for skattefradrag.⁽¹⁰⁾ I denne sammenheng har myndighetene forklart at det under Skattefunn-ordningen gis støtte til forsknings- og utviklingsaktiviteter i form av et skattefradrag (eller en skattekreditt) der et beløp som tilsvarer en prosentsats av de støtteberettigede kostnadene, trekkes fra beløpet foretaket skal betale i skatt. Etter norske myndigheters oppfatning ville det imidlertid være i strid med alminnelig norsk skattelovgivning å gi fradrag i skattbart beløp for et beløp som ikke er basert på faktiske kostnader, men derimot på ulønnet arbeidsinnsats, det vil si et beløp som i realiteten ikke er påløpt eller utbetalt, i den forstand at ingen lønn er betalt, og intet beløp framgår av foretakets regnskaper. På dette grunnlaget ble det ansett at ulønnet arbeid ikke kunne oppfattes som en støtteberettiget kostnad under Skattefunn-ordningen.

Det er på denne bakgrunn at norske myndigheter har foreslått ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, der det vil bli gitt støtte til ulønnet arbeid knyttet til forsknings- og utviklingsaktiviteter i form av tilskudd som er fritatt for skatt. Som sådan anser norske myndigheter ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid som en korreksjon eller et tillegg til den eksisterende Skattefunn-ordningen.

I meldingen forklarte norske myndigheter videre at mange foretak har prosjekter som ble godkjent under Skattefunn-ordningen, men at en del av disse foretakene senere var forhindret fra å nyte godt av skattefradraget (eller måtte betale inn et beløp tilsvarende et allerede mottatt skattefradrag), ettersom det var tale om ulønnet arbeidsinnsats. Norske myndigheter besluttet følgelig å innføre en ordning for å kompensere foretakene for økonomiske tap i forbindelse med forsknings- og utviklingsprosjekter i årene 2002–2004 som følge av at ulønnet arbeidsinnsats ikke kunne dekkes

⁽⁷⁾ For opplysninger om publikasjon, se fotnote 6 over.

⁽⁸⁾ St. prp. nr. 65 (2004-2005) avsnitt 3.9.

⁽⁹⁾ Skattefunn-ordningen ble godkjent av Overvåkningsorganet i vedtak nr. 171/02/COL av 25. september 2002, og endringer i ordningen ble godkjent av Overvåkningsorganet i vedtak nr. 16/03/COL av 5. februar 2003.

⁽¹⁰⁾ Denne fotnoten er ikke relevant for den norske utgaven.

av Skattefunn-ordningen.⁽¹¹⁾ I sitt vedtak om å innlede formell granskning i forbindelse med ordningen for ulønnet FoU-arbeid, var Overvåkningsorganet av den oppfatning at støtte gitt til foretak under kompensasjonsordningen ville regnes som bagatellmessig støtte i henhold til forordningen om bagatellmessig støtte.⁽¹²⁾ Kompensasjonsordningen utgjorde ikke del av den formelle granskningen.

Rettslig grunnlag

I den opprinnelige stortingsproposisjonen om statsbudsjettet⁽¹³⁾, som ble fulgt opp av stortingskomiteens innstilling⁽¹⁴⁾, foreslo regjeringen å øremerke til sammen NOK 70 millioner både til ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid og til kompensasjonsordningen.⁽¹⁵⁾ I påvente av Overvåkningsorganets godkjenning er det ikke foretatt utbetalinger under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, men norske myndigheter har forklart at det årlige budsjettet for ordningen ventes å være **maksimalt** ca. NOK 50 millioner.⁽¹⁶⁾

Parallelt med at det opprinnelige budsjettet for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ble vedtatt, vedtok Stortinget 17. juni 2005 et forslag om å endre den norske loven om skatt av formue og inntekt, ved å innføre bestemmelser om skattemessig behandling og terskelverdier for finansiering som gis under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid (heretter omtalt som "skatteloven om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid").⁽¹⁷⁾

I tillegg til budsjettvedtaket og skatteloven om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, har det norske nærings- og handelsdepartementet utstedt utkast til retningslinjer for gjennomføringen av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid (heretter omtalt som "retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid").⁽¹⁸⁾ Utkastet til retningslinjer fastsetter at Norges forskningsråd vil være det ansvarlige organet for å administrere og gjennomføre ordningen.

Funksjon av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid – støtteberettigede prosjekter

Av retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid framgår det at støtteberettigede prosjekter må omfatte forsknings- og utviklingsaktiviteter utført av enkeltpersoner som ikke mottar annen betaling eller kompensasjon for sitt arbeid. Enkeltpersoner som mottar betaling fra andre offentlige kilder kan ikke få støtte.⁽¹⁹⁾

I henhold til retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid kan støtteberettigede prosjekter være:

- i) slike som omfatter planlagt forskning eller kritiske undersøkelser for å skaffe seg ny kunnskap og nye evner til å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller for å skape en betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Det omfatter å skape komponenter i komplekse systemer, som er nødvendig for slik forskning, særlig for generisk validering av teknologi, og utelukker prototyper som omfattet av alternativ ii)⁽²⁰⁾, og

⁽¹¹⁾ 2. juli 2006 vedtok norske myndigheter kongelig resolusjon nr. 123 om gjennomføringen av kompensasjonsordningen: "Forskrift om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn-godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter for inntektsårene 2002, 2003 og 2004". Se også en beskrivelse i St. prp. nr. 65 (2004-2005) avsnitt 3.9.

⁽¹²⁾ Kommissjonsforordning (EF) nr. 69/2001 om anvendelsen av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på bagatellmessig støtte (EFT L 10 av 13.1.2001, s. 30), innlemmet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1e.

⁽¹³⁾ St. prp. nr. 65 (2004-2005), avsnitt 3.9, kapittel 928 nr. 71.

⁽¹⁴⁾ Innst. S. nr. 240 (2004-2005), avsnitt 10.1.1.2, kapittel 928 nr. 71.

⁽¹⁵⁾ Budsjettet ble godkjent av Stortinget 17. juni 2005. I perioden 2006-2007 er det gitt NOK 35 million som følge av kompensasjonsordningen.

⁽¹⁶⁾ Dette er et anslag og gjenspeiles derfor ikke i noen juridiske tekster.

⁽¹⁷⁾ Lov 2005-06-17 nr 74: Lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Regjeringens forslag til Stortinget er i avsnitt 14.1 av Ot. prp. nr. 92 (2004-2005) og refererer til det opprinnelige budsjettforslaget i St. prp. nr. 65 (2004-2005). Forslaget fikk støtte i en anbefaling fra Stortingets finanskomité, se avsnitt 15.1 i Innst. O. nr. 125 (2004-2005).

⁽¹⁸⁾ Utkastet til retningslinjer for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er en administrativ instruks utstedt på grunnlag av *Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

⁽¹⁹⁾ Standard meldingsskjema del III.6.A nr. 6 og avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

⁽²⁰⁾ Meldingen ga kryssreferanse til Skattefunn-ordningen, men nevnte bare spesifikt de typer prosjekter som var oppgitt under ii) nedenfor, og det var derfor ikke klart om andre typer prosjekter likevel var omfattet av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid. Ved e-post av 12. mars 2008 (dok. nr. 469276) bekreftet norske myndigheter imidlertid at den type forskning og utvikling som er beskrevet i ovenstående punkt i) er omfattet av ordningen.

- ii) slike som har som mål å gi ny informasjon, ny kunnskap eller nye erfaringer som antas å være nyttig for bedriften i forbindelse med utviklingen av nye eller bedre produkter, tjenester eller produksjonsmetoder. Aktiviteter der resultater fra industriell forskning overføres til en plan, et prosjekt eller et design for nye forbedrede produkter, tjenester eller produksjonsprosesser, samt utvikling av en første prototype eller et pilotprosjekt som kan utnyttes kommersielt, kan også motta støtte under ordningen.⁽²¹⁾

Norske myndigheter har oppgitt at disse definisjonene av støtteberettigede forsknings- og utviklingsprosjekter er identiske med definisjonene for slike prosjekter under den eksisterende Skattefunn-ordningen. I praksis omtaler faktisk norske myndigheter støtteberettigede prosjekter under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid som prosjekter som innfrir "Skattefunn-kriteriene" eller er blitt godkjent under Skattefunn-ordningen.⁽²²⁾

Som nevnt ovenfor vil ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid bli administrert og gjennomført av Norges forskningsråd. Dette er også sekretariat og administrerende organ som vurderer om prosjekter er støtteberettigede under Skattefunn-ordningen.⁽²³⁾ Norske myndigheter har forklart at det faktum at støtteberettigede forsknings- og utviklingsaktiviteter er definert på samme måte både under Skattefunn-ordningen og ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, og at det administrative organet som bestemmer om prosjekter er støtteberettigede er det samme i begge ordninger, innebærer at de to ordningene er nært koordinert når det gjelder gjennomføringen. I denne forbindelse er intensjonen at søkere som søker om støtte til forsknings- og utviklingsaktiviteter bare skal trenge å fylle ut ett søknadsskjema, der søkeren har mulighet til å velge om det søkes støtte til lønnet og/eller ulønnet arbeid i tilknytning til den aktuelle forsknings- og utviklingsaktiviteten.⁽²⁴⁾ Økonomisk støtte som gis under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil bli tatt i betraktning når søkere også søker om støtte under Skattefunn-ordningen, og samlet støtte vil være underlagt maksimalgrensen for støtte under den sistnevnte ordningen.⁽²⁵⁾ Faktisk er den eneste forskjellen mellom de to ordningene, i henhold til norske myndigheter, hva slags kostnader som er støtteberettiget (dvs. lønnet eller ulønnet arbeid) og formen støtten gis i (dvs. skattereduksjon eller skattefritt tilskudd).

I tillegg har norske myndigheter oppgitt at for å kunne anses som støtteberettigede under ordningen for ulønnet FoU-arbeid, må prosjekter ikke være startet før det søkes om støtte.⁽²⁶⁾

2.2 Mottakere

I meldingen om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid forklarte norske myndigheter at ordningen vil være åpen for alle skattebetalere som er skattepliktige i Norge, deriblant alle foretak, uansett størrelse, sektor og region.⁽²⁷⁾ Foretak som deltar i et samarbeidsprosjekt kan også nyte godt av ordningen.⁽²⁸⁾

Norske myndigheter har forklart at årsaken til at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid omfatter mellomstore og store foretak, er samordningen med vilkårene for Skattefunn-ordningen (som er åpen for alle foretak uansett størrelse). I denne sammenhengen opplyser norske myndigheter at "[d]ette er også grunnen til at det ikke er noen formell diskriminering av større foretak i definisjonen av støttemottakere i ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid" (vår understreking).⁽²⁹⁾

⁽²¹⁾ Standard meldingsskjema del I nr. 6 og avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid. Alminnelig forretningsorientert produktutvikling som ikke har karakter av forskning dekkes imidlertid ikke, for eksempel prosjekter som har en kontinuerlig karakter eller omfatter tilpassing av metoder uten å kreve at det utvikles ny kunnskap eller at eksisterende kunnskap brukes på ny måte, eller er av en organisasjonsmessig karakter, består av undersøkelser osv.

⁽²²⁾ Avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, og avsnitt IX i skatteloven om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

⁽²³⁾ St. prp. nr. 65 (2004–2005) avsnitt 3.9, Ot. prp. nr. 92 (2004–2005) avsnitt 14.1 samt innledningen til retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid. Selv om Innovasjon Norge (tidligere Statens nærings- og distriktsutviklingsfond) også er involvert i administrasjonen av Skattefunn-ordningen, har de bare en underordnet rolle.

⁽²⁴⁾ Avsnitt 7 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

⁽²⁵⁾ Se videre avsnitt 2.3 "Støtteberettigede kostnader og støtteintensitet" nedenfor.

⁽²⁶⁾ E-post av 12. mars 2008 fra norske myndigheter (dok.nr. 469275).

⁽²⁷⁾ Se også St. prp. nr. 65 (2004–2005) avsnitt 3.9, der det framgår at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er rettet mot enkeltpersonforetak, aksjeselskaper og andre typer foretak.

⁽²⁸⁾ I dette tilfellet blir prosjektkostnadene fordelt på deltakerne i forhold til deres deltakerandel.

⁽²⁹⁾ Brev av 10. januar 2006 fra norske myndigheter (dok.nr. 356994).

Norske myndigheter har imidlertid også gjort det klart at i praksis er ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid rettet kun mot gründerselskaper og enkeltpersonforetak. *"Selv om ordningen omfatter foretak av alle størrelser, innebærer selve ordningens natur (støtte til ulønnet arbeid) at incentivvirkningen vil være størst for gründerselskaper og enkeltpersonforetak".*⁽³⁰⁾ I samme ånd har myndighetene angitt at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid *"...hovedsakelig er rettet mot nyetablerte teknologibaserte foretak som ikke har mulighet til å betale lønn til personene som utfører FoU-arbeidet" og at "[e]ttersom ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid skal gi støtte til ulønnet arbeidsinnsats fra FoU-personale som ikke mottar lønn eller annen kompensasjon for sitt arbeid, vil ordningen ikke være relevant for ordinære mellomstore og store foretak".*⁽³¹⁾

På dette grunnlaget har norske myndigheter angitt at *"Foretak med årlig omsetning eller årlig balanse som tilsvarer ESAs definisjon av mellomstore foretak, vil i praksis ikke motta støtte til ulønnet arbeid".*⁽³²⁾ Myndighetene tilføyer at *"Større foretak benytter generelt ansatt og lønnet FoU-personale til å utføre de faktiske FoU-aktivitetene i et Skattefunn-prosjekt" og "[k]ostnadene ved å betale disse ansatte vil gi rett til skatterefusjon i Skattefunn-ordningen, og slike foretak vil derfor verken ha behov for eller grunnlag for å søke om subsidier fra ordningen for støttet til ulønnet FoU-arbeid".*⁽³³⁾

Avslutningsvis har norske myndigheter erklært at ettersom maksimalgrensen for støtte til et støtteberettiget prosjekt er den samme uansett om støtten gis utelukkende i form av skattereduksjon under Skattefunn-ordningen, eller ved en kombinasjon av skattereduksjon og tilskudd under ordningen for ulønnet FoU-arbeid, foreligger det ikke noe incentiv for store foretak til å få støtte fra begge ordninger.

Følgelig informerte norske myndigheter ved brev av 15. februar 2008 (dok. nr. 465311) Overvåkningsorganet om at *"ordningen er formelt begrenset til Overvåkningsorganets definisjon av små foretak og mikroforetak".*

2.3 Støtteberettigede kostnader og støtteintensitet

Støtteberettigede kostnader

Støtteberettigede kostnader under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid består i henhold til meldingen fra norske myndigheter av ubetalte lønnskostnader i forbindelse med et støtteberettiget prosjekt.⁽³⁴⁾ Når det gjelder å identifisere de riktige timesatsene for ulønnet arbeid, har norske myndigheter forklart at ettersom en persons formelle kvalifikasjoner ikke alltid gjenspeiles i evnen til å utføre forsknings- og utviklingsprosjekter, er det vanskelig å fastsette forskjellige satser som tilsvarer relevant utdanning, erfaring og arbeidsområde. Det ble derfor bestemt å bruke én felles timesats for beregning av støtte under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

Årssatsen som er foreslått av norske myndigheter er basert på å beregne 1,6 % av nominell årlig industriarbeiderlønn for 2005 (NOK 348 300)⁽³⁵⁾, som gir en timesats på NOK 557,28 som for enkelthets skyld rundes av til NOK 500. Den årlige satsen på NOK 500 kan justeres av nærings- og handelsdepartementet på grunnlag av den generelle lønnsutviklingen.

Framgangsmåten for å beregne timesatsen (som 1,6 % av nominell årslønn) er utviklet av Norges forskningsråd. I denne sammenheng har norske myndigheter forklart at en timesats for arbeidslønn kan fastsettes relativt enkelt ved å referere til gjennomsnittlig årslønn (basert på statistikk) og gjennomsnittlig årlig arbeidstid. For å forenkle tildelingen av støtte til forsknings-

⁽³⁰⁾ Standard meldingsskjema del III.6.A nr. 8.1.

⁽³¹⁾ Brev av 10. januar 2006 fra norske myndigheter (dok.nr. 356994).

⁽³²⁾ Brev av 10. januar 2006 fra norske myndigheter (dok.nr. 356994).

⁽³³⁾ Brev av 10. januar 2006 fra norske myndigheter (dok.nr. 356994).

⁽³⁴⁾ Standard meldingsskjema del III.6.A nr. 6.

⁽³⁵⁾ Se NOU 2004:14 "Om grunnlaget for inntektsoppgjørene", som er en rapport fra en vurdering av bakgrunnen for fastsettelse av lønnsnivå i offentlige statistikker, utgitt av et organ opprettet av regjeringen. I henhold til rapporten var gjennomsnittlig årlig industriarbeiderlønn (for fulltidsstilling) NOK 319 600 i 2003. Når det tas i betraktning en årlig lønnsvekst mellom 2004 og 2005 som er beregnet til 4,4 % (som var den årlige lønnsveksten mellom 2002 og 2003) ble den gjennomsnittlige årlige industriarbeiderlønnen for 2005 beregnet til NOK 348 300. Grunnen til denne tilnærmingen var at dette var de beste dataene som var tilgjengelige på meldingstidspunktet i 2005. Til sammenlikning viser NOU 2007:3 at den gjennomsnittlige industriarbeiderlønnen for 2006 viste seg å bli NOK 355 600.

og utviklingsaktiviteter ønsket imidlertid Norges forskningsråd å gå videre. De utviklet derfor en metode der timesatsen ikke bare omfatter i) rene lønnskostnader, men også ii) ”andre driftskostnader” beregnet per ansatt, og bestående av a) sosiale kostnader i tilknytning til lønnen (pensjon, trygd osv.), b) kostnader ved bruk av utstyr per ansatt (for eksempel bruk av telefon, data/IT-utstyr, kopimaskin osv.), c) generelle driftskostnader som elektrisitet, varme, leie av lokaler, kantine- og tjenestepersonale samt midlertidig bruk av støttepersonale, og d) leie/kjøp av instrumenter og kontorrekvisita.

Årssatsen for ”ulønnet arbeid” omfatter derfor ikke bare rene lønnskostnader, men også ”andre driftskostnader” per ansatt.⁽³⁶⁾

For å komme fram til denne metoden, gjennomgikk Norges forskningsråd regnskapene til en rekke norske foretak som viste at årlige driftskostnader gjennomsnittlig er 1,8 ganger høyere enn årlige lønnskostnader (herunder sosiale kostnader).⁽³⁷⁾ Etter å ha korrigert de årlige lønnskostnadene for sosiale kostnader (som tilsvarer 40 % av lønnen) viste årlige driftskostnader seg å være 2,52 ganger høyere enn de rene lønnskostnadene. Når dette tallet divideres med årlig gjennomsnittlig antall arbeidstimer (1 500)⁽³⁸⁾, viste driftskostnadene målt på årlig basis seg å være 1,68 % (avrundet til 1,6 %) ganger de rene årlige lønnskostnadene. Følgelig består beregningsmetoden av at timesatsen for ulønnet arbeid (som dekker både rene lønnsutgifter og andre ”driftskostnader” beregnes som 1,6 % av relevant årslønn.

Retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid fastsetter at støtteberettigede utgifter er underlagt et tak på NOK 2 millioner årlig per foretak.⁽³⁹⁾

Når det gjelder kontrolltiltak, må kostnadene til ulønnet arbeid og andre prosjektkostnader bekreftes av en regnskapsfører for hver søkad om tilskudd.⁽⁴⁰⁾ Mens ”andre driftskostnader” kan dokumenteres ved hjelp av fakturaer, har norske myndigheter forklart at ettersom det ikke er mulig å dokumentere rapporterte timer ulønnet arbeid, bes selskapene registrere dato, oppgave, antall timer og navnet på den aktuelle personen. I prosjekter med mer enn én enkeltperson må registreringene undertegnes både av den som har utført det ulønnede arbeidet og den som er ansvarlig for prosjektet. Det rapporterte timetallet kan reduseres av Norges forskningsråd dersom det framkommer under prosedyren at det rapporterte timetallet er ukorrekt.

Støtteintensitet

Retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid fastsetter at tilskudd som gis under ordningen er underlagt grensene som fastsatt i § 16-40 av den norske lov om skatt av formue og inntekt.⁽⁴¹⁾ Denne bestemmelsen utgjør grunnlaget for Skattefunn-ordningen og fastsetter at støtteintensiteter opptil 20 % kan godtas for små og mellomstore bedrifter (SMB).

I meldingen anga norske myndigheter en brutto støtteintensitet på 27,8 % for SMB.⁽⁴²⁾ Støtte til ulønnet FoU-arbeid i henhold til ordningen utbetales i form av et tilskudd som tilsvarer 20 % av støtteberettigede kostnader.⁽⁴³⁾ Tilskuddene er imidlertid også, i henhold til skatteloven om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, fritatt fra selskapskatt, der satsen nå er 28 %. Et skattefritt tilskudd på 20 % av de støtteberettigede kostnader svarer derfor til et skattbart tilskudd på 27,8 % av disse kostnadene. Brutto støtteintensitet er derfor 27,8 %.

⁽³⁶⁾ Mens *nivået* av slike ”andre driftskostnader” derfor er beregnet per ansatt/time, blir det faktum at slike kostnader faktisk er påløpt bekreftet med fakturaer, som forklart nedenfor.

⁽³⁷⁾ Gjennomgangen ble foretatt i 1990 på grunnlag av et antall foretak av forskjellig størrelse.

⁽³⁸⁾ Korrigert for sykdom, svangerskapspermisjon osv.

⁽³⁹⁾ Avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid. Det framgår av St. prp. nr. 65 (2004-05) avsnitt 3.9 at taket i hovedsak er 50 % av maksimalgrensen for kostnader (for prosjekter gjennomført av foretaket selv) under Skattefunn-ordningen (NOK 4 millioner).

⁽⁴⁰⁾ Avsnitt 4 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

⁽⁴¹⁾ Avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

⁽⁴²⁾ Standard meldingsskjema del III.6.A nr. 7.

⁽⁴³⁾ Norske myndigheter har oppgitt at ettersom grensen for støtteberettigede kostnader til ulønnet arbeid er NOK 2 millioner, og støtteintensiteten for SMB er 20 %, vil støttetaket i absolutte tall være NOK 400 000 på årsbasis. Avsnitt 3 i retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid og standard meldingsskjema del I nr. 6.

Tilskuddene som gis under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ses i sammenheng med støtte mottatt under Skattefunn-ordningen, og støtte etter førstnevnte ordning tas med ved beregningen av grensene for sistnevnte ordning. I henhold til Skattefunn-ordningen kan den totale støtten til SMB ikke overstige 20 % av støtteberettigede kostnader, og ikke overstige NOK 4 millioner per foretak per år. Dersom den totale økonomiske støtten ville overstige begrensningene i Skattefunn-ordningen, vil skattefradraget bli tilsvarende redusert. Norske myndigheter har imidlertid klargjort at disse grensene ikke berører det faktum at kostnadene som tilskrives ulønnet arbeid uansett må ligge innenfor det ovennevnte taket på NOK 2 millioner per foretak per år. Endelig har myndighetene forklart at i tilfeller der et prosjekt mottar tilskudd under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid og offentlig støtte fra andre kilder enn Skattefunn-ordningen, og denne støtten samlet overstiger grensen for total støtte, vil støtten som gis for ulønnet FoU-arbeid bli redusert.

2.4 *Budsjett og varighet*

Som nevnt ovenfor ser norske myndigheter for seg at det framtidige budsjettet for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil være **maksimalt ca. NOK 50 millioner** på årsbasis.

Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ble meldt med ubegrenset varighet. Ved brev av 15. februar 2008 (dok. nr. 465311) bekreftet norske myndigheter imidlertid at den maksimale varigheten av ordningen ville være knyttet til varigheten av de nåværende retningslinjene for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon (heretter kalt "retningslinjene for FUI"), som utløper 31. desember 2013. **Norske myndigheter er kjent med at en forlengelse av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid krever ny melding.**

3. **Grunner til å innlede undersøkelsen**

Overvåkningsorganet innledet den formelle granskningen på grunnlag av den foreløpige oppfatningen av at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid omfattet statsstøtte som Overvåkningsorganet var i tvil om kunne anses forenlig med EØS-avtalen. En av Overvåkningsorganets betenkeligheter var om støtteintensiteten i ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid kan overstige det som er fastsatt i retningslinjene for statsstøtte.⁽⁴⁴⁾ Ettersom tilskudd som tildeles under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er skattefrie, kan en endring i skattesatsen derfor medføre høyere brutto støtteintensitet. Videre var Overvåkningsorganet i tvil om kostnader til "ulønnet arbeid" kunne gi rett til støtte i henhold til retningslinjene, ettersom kostnadene faktisk ikke er påløpt. I denne sammenheng tok Overvåkningsorganet hensyn til at støtte til "ulønnet" arbeid ikke var tillatt i Fellesskapets sjette rammeprogram for forskning. Avslutningsvis var Overvåkningsorganet også i tvil om incentivvirkningen.

4. **Kommentarer fra norske myndigheter**

Norske myndigheter har klargjort at dersom skattesatsen øker, vil tilskuddet under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid om nødvendig bli redusert for å sikre at støtteintensiteten ikke overstiger maksimalgrensen fastsatt i retningslinjene for FUI. Norske myndigheter baserer dette på siste avsnitt av paragraf 3 i retningslinjene for støtte til ulønnet FoU-arbeid, som fastsetter at "*ved vurdering av samlet offentlig støtte til prosjektet, regnes tilskuddet [til ulønnet arbeid] inn på samme måte som skattefradraget. Dersom prosjektet mottar en samlet offentlig støtte som overstiger tillatt støtte etter ESAs regler, reduseres skattefradraget. Dersom støtte til ulønnet arbeid i seg selv fører til at grensen for samlet tillatt støtte overstiges, foretas en reduksjon i tilskuddet til ulønnet arbeid*".⁽⁴⁵⁾

⁽⁴⁴⁾ De tidligere retningslinjene for statsstøtte til forskning og utvikling ble med virkning fra 7. februar 2007 erstattet av nye retningslinjer for forskning, utvikling og innovasjon. På det tidspunktet vedtaket om å innlede formell granskning av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ble gjort, var det de tidligere retningslinjene som var gjeldende. Ettersom de materielle reglene som er aktuelle for vurderingen av denne saken i hovedsak er de samme, blir ikke endringen i det rettslige grunnlaget kommentert nærmere i det følgende.

⁽⁴⁵⁾ Denne fotnoten er ikke relevant for den norske utgaven.

I sammenheng med bestemmelsen i Fellesskapets sjette rammeprogram for forskning om at ”[f]ysiske personer kan ikke gjøre krav på lønnskostnader for sin personlige innsats i prosjektet” har norske myndigheter argumentert med at betegnelsen ”fysiske personer” refererer til personer ansatt på universiteter/høyskoler som mottar lønn fra forskningsinstitusjonen (i motsetning til enkeltpersonforetak). Ettersom slike personer uansett ikke har rett til støtte under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, anser norske myndigheter referansen til Fellesskapets sjette rammeprogram for forskning som irrelevant.

Med tanke på den foreslåtte timesatsen har norske myndigheter påpekt at utgangspunktet for beregning av timesatsen på NOK 500 er den nominelle årlige *industriarbeiderlønnen*, som er langt lavere enn den nominelle årslønnen for *forsknings- og utviklingspersonell*. Ettersom utdanningsnivået i enkeltmannsforetak og gründerselskaper generelt tilsvarer det høyere utdanningsnivået for forsknings- og utdanningspersonale, kunne beregningen av timesatsen i forbindelse med ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vært basert på de høyere lønningene for ingeniører. For 2005 beløp disse seg til NOK 460 000 eller NOK 530 000 (avhengig av om de ansatte har fem eller ti års erfaring) som gir en timesats på NOK 772,80 eller NOK 890,40.⁽⁴⁶⁾ På dette grunnlaget har norske myndigheter argumentert med at ved å foreslå en timesats basert på grunnlag av den langt lavere nominelle årslønnen for industriarbeidere, blir timesatsen derfor holdt på et minimum.

Når det gjelder incentivvirkningen, argumenterer norske myndigheter med at ettersom kontantstrømmen er et betydelig problem i den tidlige oppstartfasen, vil en incentivvirkning automatisk være til stede for hovedmålgruppen, nemlig små gründerselskaper og enkeltpersonforetak.

II. VURDERING

1. Eventuell statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1

EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 fastsetter at:

”Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som virer eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.”

For at det skal foreligge statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 må et tiltak oppfylle følgende fire kumulative kriterier: i) tiltaket må gi mottakeren en økonomisk fordel som ikke fås i normal forretningsdrift, ii) fordelene må gis av staten eller ved bruk av statsmidler, iii) tiltaket må være selektivt ved at det favoriserer visse foretak eller produksjon av visse varer, og iv) tiltaket må vri konkurransen og påvirke samhandelen mellom avtalepartene. I det følgende vurderes om de fire kumulative kriteriene er innfridd i det aktuelle tilfellet.

1.1 Økonomisk fordel

Tiltaket må gi mottakeren en økonomisk fordel som ikke fås i normal forretningsdrift.

Under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil norske myndigheter gi økonomisk støtte til skattebetalere, deriblant foretak. Foretakene som mottar slik støtte får derfor en økonomisk fordel, dvs. et tilskudd, som de ikke ville fått i sin normale forretningsdrift.

Videre er tilskuddene fritatt for foretaksskatt. Skattefritaket innebærer at mottakerne slipper å betale et beløp de vanligvis må dekke fra sine budsjetter, slik at fritaket innebærer en ytterligere økonomisk fordel i tillegg til tilskuddet i seg selv.

⁽⁴⁶⁾ Kilde: lønnsstatistikk utgitt i 2007 av den norske foreningen for personer med teknisk/naturvitenskapelig utdanning, *TEKNA*.

1.2 *Bruk av statsmidler*

Tilskuddet må gis av staten eller ved bruk av statsmidler.

Tilskuddene som gis under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er finansiert av nærings- og handelsdepartementet og følgelig finansiert av staten.

Når det gjelder fritak for selskapsskatt innebærer et skattefritak videre at staten gir avkall på skatteinntekter, og tap av skatteinntekter er å regne for bruk av statsmidler i form av avgiftspolitiske tiltak.⁽⁴⁷⁾

1.3 *Favorisere visse foretak eller produksjon av visse varer*

Tiltaket må være selektivt ved at det favoriserer visse foretak eller produksjon av visse varer.

I meldingen om ordningen ble det oppgitt at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil være åpen for alle foretak, uansett størrelse, sektor og region.

I sitt vedtak nr. 16/03/COL av 5. februar 2003, der Overvåkningsorganet godkjente utvidelsen av Skattefunn-ordningen til alle foretak uansett størrelse og sektor⁽⁴⁸⁾, fant Overvåkningsorganet at organet som administrerte og gjennomførte Skattefunn-ordningen (Norges forskningsråd) hadde skjønnsmyndighet når det gjaldt å vurdere forskningselementet i prosjektet og incentivvirkningen av støtten.

På bakgrunn av dette og det faktum at kriteriene for vurdering av prosjekter under Skattefunn-ordningen og ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er de samme, og at vurderingen gjøres av det samme organ, dvs. Norges forskningsråd, er Overvåkningsorganet av den oppfatning at Norges forskningsråd også har skjønnsmyndighet når det gjelder gjennomføringen av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid. Overvåkningsorganet minner i denne sammenheng om at EF-domstolen har fastslått at skjønnsmyndighet utøvd av offentlige myndigheter som administrerer en økonomisk støtteordning, innebærer at ordningen i praksis er selektiv.⁽⁴⁹⁾ Følgelig konkluderer ordningen med at en slik ordning i praksis er selektiv.

Uttalelser fra norske myndigheter som fastslår at skjønt ”...*det ikke er noen formell diskriminering av større foretak i definisjonen av støttemottakere i ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid*” (vår utheving), ”*vil foretak med årlig omsetning eller årlig balanse som samlet tilsvarer ESAs definisjon av mellomstore foretak i praksis ikke motta støtte til ulønnet arbeid*”, bekrefter at Norges forskningsråd i praksis ville benyttet sin skjønnsmyndighet til å hindre større foretak fra å motta støtte.

Den ovennevnte vurderingen gjelder i like stor grad for unntaket fra selskapsskatt som gis til støttemottakere under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid.

Under den formelle granskningen besluttet norske myndigheter derfor formelt å begrense ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid til mikroforetak og små foretak i tråd med definisjonene i retningslinjene for statsstøtte til SMB.⁽⁵⁰⁾ Ordningen er derfor selektiv.

⁽⁴⁷⁾ Avsnitt 3 nr. 3 i retningslinjene for anvendelse av statsstøttereglene på tiltak i forbindelse med direkte beskatning av foretak.

⁽⁴⁸⁾ Selv om det ikke er uttrykkelig nevnt, ble det også gitt støtte uavhengig av region.

⁽⁴⁹⁾ Jf. sak C-241/94 *Frankrike mot Kommisjonen* [1996] saml. I-4551, nr. 23 og 24, sak C-200/97 *Ecotrade mot AFS* [1998] saml. I-7907, nr. 40 og sak C-295/97 *Piaggio mot Italia* [1999] saml. I-3735, nr. 39.

⁽⁵⁰⁾ Brev av 15. februar 2008 fra norske myndigheter (dok.nr. 465311). I henhold til avsnitt 2.2 i retningslinjene for statsstøtte til små og mellomstore bedrifter og mikrobedrifter, skal en småbedrift forstås som en bedrift som ansetter færre enn 50 personer og som har en årsomsetning og/eller samlet årsbalanse som ikke overstiger EUR 10 millioner, og en mikrobedrift forstås som en bedrift som ansetter færre enn 10 personer og som har en årsomsetning og/eller samlet årsbalanse som ikke overstiger EUR 2 millioner. Eierskapsstrukturen kan forhindre at en bedrift defineres som småbedrift eller mikrobedrift i henhold til retningslinjene for statsstøtte til SMB.

1.4 *Vridning av konkurransen og påvirkning av samhandelen mellom avtalepartene*

Tiltaket må kunne vri konkurransen og påvirke samhandelen mellom avtalepartene.

Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid gjelder for alle økonomiske sektorer som er etablert i Norge. Med tanke på at eksporten til EU i 2006 utgjorde ca. 82 % av Norges samlede eksport, mens import fra EU utgjorde ca. 69 % av Norges samlede import, er det betydelig handel mellom Norge og EU. ⁽⁵¹⁾

Under slike omstendigheter anser Overvåkningsorganet at støtte og tilknyttet skattefritak i forbindelse med ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil styrke støttemottakernes relative stilling i forhold til foretak i andre EØS-land som konkurrerer i tilsvarende sektorer eller næringer. Ettersom større foretak er utelukket fra ordningen, vil dessuten stillingen til små foretak og mikroforetak som mottar støtte under ordningen bli styrket. Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid må derfor anses som å påvirke handelen og å vri eller true med å vri konkurransen.

1.5 *Konklusjon*

I lys av det ovenstående konkluderer Overvåkningsorganet med at støtte, herunder skattefritak, under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid utgjør statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

2. **Krav til framgangsmåte**

Overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 fastsetter at *"EFTAs overvåkningsorgan skal underrettes i tide til å kunne uttale seg om planer som går ut på å innføre eller endre støtteordninger. [...] Vedkommende stat kan ikke sette i verk de planlagte tiltak før prosedyren har ført til et endelig vedtak"*.

Norske myndigheter meldte fra om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ved brev av 14. oktober 2005. I henhold til lovforarbeidene kan ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid bare tre i kraft etter å ha blitt meldt til og godkjent av Overvåkningsorganet.⁽⁵²⁾ Norske myndigheters godkjenning av ikrafttreddelsen av skatteloven om ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid og selve godkjenningen av utkastet til retningslinjer for ordningen er begge betinget av at Overvåkningsorganet først godkjenner ordningen.⁽⁵³⁾

Under disse omstendigheter anser Overvåkningsorganet at norske myndighet har overholdt meldeplikten og plikten til ikke å sette i verk de planlagte tiltak før de er godkjent i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3.

3. **Støttens forenlighet**

Ettersom Overvåkningsorganet er kommet til at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid omfatter statsstøtte, må det undersøkes om ordningen kan anses å være forenlig med EØS-avtalens funksjon i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 eller nr. 3.

3.1 *Forenlighet med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2*

Ingen av unntakene i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 får anvendelse i dette tilfellet, ettersom ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ikke er rettet mot de målene som er angitt der.

⁽⁵¹⁾ De aktuelle statistikkene er utstedt av Statistisk sentralbyrå og har tittelen *"Utenrikshandel med varer, årsserier 2006"* (tabell 17 *"Import etter handelsområder, verdensdeler og land"* for 2001–2006 og tabell 18 *"Eksport etter handelsområder, verdensdeler og land"* for 2001–2006). Statistikkene er tilgjengelige på http://www.ssb.no/emner/09/05/nos_utenriks/.

⁽⁵²⁾ Ot. prp. nr. 92 (2004–2005) avsnitt 14.3, som refererer til St. prp. nr. 65 (2004–2005) avsnitt 3.9.

⁽⁵³⁾ Innst. O. nr. 125 (2004–2005) avsnitt 15.1 og Ot. prp. nr. 92 (2004–2005) avsnitt 14.3, som refererer til St. prp. nr. 65 (2004–2005) avsnitt 3.9.

3.2 Forenlighet med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3

Et statsstøttetiltak anses som forenlig med EØS-avtalen i henhold til avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav a) dersom det har til formål å fremme den økonomiske utvikling i områder der levestandarden er unormalt lav, eller der det er alvorlig underbeskjeftigelse. Ettersom ingen slike områder er definert på det regionale støttekartet for Norge, får denne bestemmelsen ikke anvendelse.⁽⁵⁴⁾

Unntaket i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) får heller ikke anvendelse ettersom statsstøtte gitt under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ikke har til hensikt å sikre at et viktig prosjekt av felles europeisk betydning kan realiseres, eller å bøte på en alvorlig forstyrrelse av økonomien i Norge.

Unntaket i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c), som fastsetter at statsstøtte kan være forenlig med det felles marked dersom den har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener eller på enkelte økonomiske områder, forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot felles interesser, kan imidlertid være relevant.

I det følgende vil Overvåkningsorganet vurdere hvorvidt ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er forenlig med EØS-avtalens funksjon i henhold til avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) på grunnlag av retningslinjene for FUI.

3.2.1 Støtte til FUI

I henhold til retningslinjene for FUI vil støtten generelt bli antatt å være forenlig forutsatt at vilkårene fastsatt i retningslinjenes avsnitt 5 er møtt, og at støtten innebærer et incentiv til å drive mer forskning og utvikling i henhold til retningslinjenes avsnitt 6.⁽⁵⁵⁾

Avsnitt 5 av retningslinjene for FUI angir forskjellige typer forskning og utvikling, som "grunnforskning", "industriell forskning" og "utviklingsarbeid", og hvilke støtteintensiteter som gjelder for hver av kategoriene.

Retningslinjene for FUI avsnitt 2.2 bokstav f) definerer "industriell forskning" som "planmessig forskning eller kritiske undersøkelser som har til formål å vinne ny kunnskap og nye evner til å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller til å foreta en betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Det omfatter å skape komponenter i komplekse systemer, som er nødvendig for industriell forskning, særlig for generisk validering av teknologi, og utelukker prototyper som omfattet av [utviklingsarbeid] bokstav g". I samme avsnitt bokstav g) defineres "utviklingsarbeid" som det å "skaffe seg, kombinere, forme og utnytte eksisterende vitenskapelig, teknisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og evne, med tanke på å frambringe planer og ordninger eller konstruksjoner for nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan også eksempelvis omfatte andre aktiviteter rettet mot konseptdefinisjon, utforming og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester. Aktivitetene kan omfatte framstilling av utkast, tegninger, planer og annen dokumentasjon, forutsatt at disse ikke er beregnet for kommersiell bruk. Utviklingen av kommersielt utnyttbare prototyper og pilotprosjekter er også omfattet når prototypen nødvendigvis er det endelige kommersielle produktet, og der det er for kostbart å framstille den til at den bare skal benyttes til demonstrasjons- og valideringsformål. I tilfelle en senere kommersiell utnyttelse av demonstrasjons- eller pilotprosjekter, skal eventuelle inntekter fra slik bruk trekkes fra de støtteberettigede kostnadene."

Overvåkningsorganet anser at beskrivelsen av støtteberettigede prosjekter i ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, som beskrevet ovenfor i del I nr. 2.1, er i tråd med definisjonene av "industriell forskning" og "utviklingsarbeid" i retningslinjene for FUI avsnitt 2.2 bokstav f) og g).

⁽⁵⁴⁾ Vedtak nr. 226/06/COL om kart over støtteberettigede områder og nivået av støtte (Norge).

⁽⁵⁵⁾ Retningslinjene for forskning, utvikling og innovasjon avsnitt 1.4 nr. 29 og 30.

i) Støtteintensitet

I henhold til retningslinjene for FUI avsnitt 5.1.2 er tillatt brutto støtteintensitet for industriell forskning og utviklingsarbeid fastsatt til henholdsvis 50 % og 25 % av støtteberettigede kostnader. Videre fastsetter avsnitt 5.1.3 at når støtte gis til SMB (som definert i vedlegget om forskriftene for gruppeunntak ved støtte til SMB) kan støtteintensiteten økes med ytterligere 10 (ved mellomstore bedrifter) eller 20 prosentpoeng (ved småbedrifter).⁽⁵⁶⁾ Dermed blir tillatt støtteintensitet opptil 60 % (mellomstore bedrifter) eller 70 % (småbedrifter) av støtteberettigede kostnader ved industriell forskning. Ved utviklingsarbeid er maksimal støtteintensitet 35 % (mellomstore bedrifter) eller 45 % (småbedrifter).

Skjønt norske myndigheter har meldt støtteintensiteter både for SMB og store bedrifter under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, påpekes det at norske myndigheter har besluttet å begrense ordningen til bare å omfatte mikro- og småbedrifter. Følgelig er det bare støtteintensiteten for SMB (20 %) som er relevant. Støtten er skattefri med en nåværende sats på 28 %. Brutto støtteintensitet er derfor 27,8 %.⁽⁵⁷⁾ Maksimal støtteintensitet for mikro- og småbedrifter i ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er derfor på et akseptabelt nivå sett i forhold til avsnitt 5 i retningslinjene for statsstøtte til FUI.

Dersom satsen for selskapsskatt skulle bli øket, vil brutto støtteintensitet øke tilsvarende. I dette tilfellet har norske myndigheter imidlertid klargjort at dersom skatten skulle bli øket, fastsetter retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid at støtten ikke skal overstige det som er tillatt i henhold til retningslinjene for statsstøtte. Ettersom ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er begrenset til mikro- og småbedrifter, er den aktuelle støttegrensen derfor 70 % når det gjelder industriell forskning og 45 % for utviklingsarbeid basert på nåværende retningslinjer for FUI. Overvåkningsorganet aksepterer at dersom selskapsskatten økes, kan den totale støtteintensiteten for mikro- og småbedrifter under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid øke opp til disse maksimalgrensene.

Som konklusjon godtar Overvåkningsorganet støtteintensiteten på 27,8 % for mikro- og småbedrifter og registrerer at dette, ved økning i selskapsskatten, kan stige til 70 % ved industriell forskning og 45 % for utviklingsarbeid. Norske myndigheter har underrettet Overvåkningsorganet om at retningslinjene for ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid vil bli formelt endret for å gjenspeile både den generelle grensen for hver kategori av forskning og maksimalnivået som støtte kan gis inntil dersom skattesatsene skulle bli endret.⁽⁵⁸⁾

ii) Støtteberettigede kostnader

Avsnitt 5.1.4 i retningslinjene for FUI beskriver kostnader som skal oppfattes som støtteberettigede ved beregning av støtteintensiteten. Disse kostnadene omfatter blant annet i) personalkostnader til forskere, teknikere og annet støttepersonale som er sysselsatt utelukkende med forskningsprosjektet, ii) ytterligere indirekte kostnader som følger direkte av forskningsprosjektet, og iii) andre driftsutgifter, inkludert kostnader ved materialer, utstyr og tilsvarende produkter som følger direkte av forskningsaktiviteten.⁽⁵⁹⁾

Fellesskapets rammeprogram for forskning – lønnskostnader

Retningslinjene for FUI avsnitt 5.1.4 går ikke i detalj når det gjelder om personalkostnader kan omfatte ulønnet arbeid. Overvåkningsorganet anser imidlertid at man kan få ledetråder for fortolkningen av begrepet slik det benyttes i retningslinjene for statsstøtte ved å undersøke hvordan det brukes i forbindelse med Fellesskapets såkalte rammeprogram for forskning.⁽⁶⁰⁾

⁽⁵⁶⁾ Kommissjonsforordning (EF) nr. 70/2001 av 12. januar 2001 om anvendelse av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellomstore bedrifter (EFT L 10 av 13.1.2001, s. 33), som endret ved kommissjonsforordning (EF) nr. 364/2004 av 25. februar 2004 (EUT L 63 av 28.2.2004, s. 22). Begge forordningene er innlemmet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1 bokstav f). Definisjonen der samsvarer med definisjonen i retningslinjene for statsstøtte til SMB (jf. del II avsnitt 1.3 i disse).

⁽⁵⁷⁾ Å motta et tilskudd på 20 % av kostnadene skattefritt tilsvarer, med en skattesats på 28 %, å motta 27,8 % av brutto kostnader (28 % av 27,8 = 7,8 som skal "betales" i skatt, og 20 som gjenstår som tilskudd).

⁽⁵⁸⁾ Et utsagn i retningslinjene for støtte til ulønnet FoU-arbeid om at maksimal støtteintensitet er som angitt i retningslinjene for støtte til FUI er ikke tilstrekkelig.

⁽⁵⁹⁾ Tilsvarer bokstavene a) personalkostnader, e) ytterligere indirekte kostnader og f) andre driftsutgifter i retningslinjene for FUI avsnitt 5.1 nr. 4.

⁽⁶⁰⁾ Fellesskapets rammeprogram for forskning er Fellesskapets viktigste virkemiddel for finansiering av forskning i Europa, og det henvises til dette i Fellesskapets rammeregler for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon, EUT C 323 av 30.12.2006, s. 1.

Slik det er angitt i beslutningen om å innlede formell granskning, var det ikke mulig å få økonomisk støtte fra Fellesskapet for ulønnet arbeid under det sjette rammeprogrammet. I den generelle modellavtalen som brukes når det gis støtte under det sjette rammeprogrammet, fastslås det i vedlegg II del B.II.22.3 at *"fysiske personer kan ikke kreve lønnskostnader for sin personlige innsats for prosjektet"*, mens det i del B.II.19.1 bokstav a) framgår at støtteberettigede kostnader *"må være faktiske, økonomiske og nødvendige for gjennomføringen av prosjektet"*. I denne sammenheng har Kommisjonen inntatt det syn at dersom verdien av lønnskostnaden ikke kunne identifiseres og bokføres hos selskapet, kunne den heller ikke belastes rammeprogrammet. Det var i tråd med dette at Overvåkningsorganet, i sitt vedtak om å innlede formell granskning i forbindelse med ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid, uttrykte tvil om ubetalte lønnskostnader kunne anses som støtteberettigede kostnader i henhold til retningslinjene for FUI.

Imidlertid er det sjuende rammeprogrammet nå vedtatt, og her åpnes det for at det under visse omstendigheter kan søkes om støtte for kostnader som ikke er "faktiske".⁽⁶¹⁾ I denne sammenheng heter det i standardavtalen som benyttes av Kommisjonen (generell modellavtale for støtte under sjuende rammeprogram) at til tross for det generelle kravet om at støtteberettigede kostnader må være faktiske, kan støttemottakere *"velge å søke støtte for gjennomsnittlige personalkostnader dersom dette er basert på en sertifisert metode godkjent av Kommisjonen, og som er i tråd med støttemottakerens driftsprinsipper og vanlige regnskapspraksis. Gjennomsnittlige personalkostnader under denne støtteavtalen krevd av en mottaker som har bekreftet metodologien, anses å ikke avvike betydelig fra virkelige personalkostnader"*.⁽⁶²⁾

I de relevante rådgivende dokumentene forklares det at denne regelen, som omtales som "metoden med gjennomsnittlige personalkostnader basert på en sertifisert metode" gjør det mulig å søke og motta støtte for arbeidsinnsats i forbindelse med FoU-prosjekter utført både av i) fysiske personer tilknyttet en SMB og ii) SMB-eiere som ikke mottar lønn for sitt arbeid for bedriften. Skjønt det ikke er noe uttrykkelig krav til hvilken metode som skal brukes, framgår det av de rådgivende dokumentene at en "sertifisert metode" under Fellesskapets program betyr at en revisor må bekrefte metoden som utgjør grunnlaget for beregning av verdien av arbeidsinnsatsen eller "lønnskostnaden" (det vil i praksis si timesatsen).

Når det gjelder hvilke metoder som kan brukes, merker Overvåkningsorganet seg først at de rådgivende dokumentene for fysiske personer viser til en metode for å finne fram til timesatsen basert på inntekt (for eksempel fra selvangivelse).⁽⁶³⁾ Kommisjonens rådgivende dokumenter i forbindelse med SMB-eiere som ikke mottar lønn og ikke er i stand til å vise sine lønnskostnader i bedriftens regnskaper indikerer at kostnadene kan beregnes ut fra anslag. Særlig i lys av dette anser Overvåkningsorganet at bruk av en inntektsbasert metode ikke uten videre er tilstrekkelig til å utelukke bruk av andre metoder. Formålet under sjuende rammeprogram er å gjøre det mulig å beregne verdien av arbeidsinnsatsen som legges ned i forbindelse med FoU-prosjekter. Det finnes ikke noe uttrykkelig krav om at den potensielle støttemottakeren selv skal motta inntekt fra aktiviteten. På denne bakgrunn har Overvåkningsorganet kommet til at både i tilfelle i) og ii) ovenfor er det å motta inntekt ikke i seg selv en forutsetning for å kunne motta støtte, og at andre metoder for å fastsette en timesats kan være akseptable.

Når det gjelder metoden som foreslås av norske myndigheter, merker Overvåkningsorganet seg innledningsvis at tilnærmingen med å beregne 1,6 % av nominell årlig lønn identifiserer en timesats som ikke bare omfatter arbeidslønn, men også et element av "andre driftskostnader". Selv om formålet med denne analysen er å fastslå om lønnskostnadene er støtteberettigede, er det også nødvendig for å kunne komme til en endelig konklusjon om

⁽⁶¹⁾ Europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1982/2006/EF av 18. desember 2006 om Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007–2013) (EUT L 412 av 30.12.2006, s. 1).

⁽⁶²⁾ Del B.II.14.1(g) i vedlegg II til den generelle modellavtalen for støtte under sjuende rammeprogram. Avtaleteksten er tilgjengelig på nettsiden til DG Research: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm>

⁽⁶³⁾ I henhold til artikkel II.12.3 "Kostnader som ikke er støtteberettigede" på side 42 i retningslinjene for finansielle spørsmål i forbindelse med FP7 indirekte tiltak (utarbeidet for fortolkning av modellstøtteavtalen under FP7) kan slike personer velge å oppgi gjennomsnittlige personalkostnader basert på en sertifisert metode godkjent av Kommisjonen og basert på deres inntekt (for eksempel selvangivelser) som er anerkjent i nasjonal rett (vanligvis skatterett).

metoden er akseptabel, å fastslå om elementet i tilknytning til ”andre driftskostnader” er en støtteberettiget kostnad under retningslinjene for FUI. Disse to elementene blir derfor behandlet separat i det følgende.

”Ubetalte” lønnskostnader

Når det gjelder kostnader som kan tilskrives ulønnet arbeid, er dette elementet av metoden rett og slett definert ved referanse til lønnsstatistikk. Den foreslåtte metoden impliserer at elementet av ulønnet arbeid faktisk er det samme som ville vært tilfelle dersom timesatsen var blitt utarbeidet ved å dividere årlig gjennomsnittlig antall arbeidstimer med den årlige nominelle industriarbeiderlønnen, slik den framgår av statistikk fra 2005. Elementet av lønnskostnad for en industriarbeiderlønn tilsvarer en timesats på NOK 232,20 (348 300/1 500).

Overvåkningsorganet anser at en timesats som er definert ved referanse til offisiell lønnsstatistikk (for 2005) sikrer at lønnskostnaden ikke blir overvurdert. Videre sikrer det faktum at timesatsen bestemmes ved referanse til årlig industriarbeiderlønn (og ikke den mye høyere lønnen til, eksempelvis, en ingeniør) at lønnskostnad-elementet holdes på et relativt lavt nivå.⁽⁶⁴⁾ Det faktum at de rapporterte kostnadene for ulønnet arbeidsinnsats må kvitteres for av prosjektlederen og sertifiseres av en regnskapsfører for hver søknad om støtte, sikrer også at det er en revisjonskontroll inne i bildet som er i tråd med, eller endog sterkere enn, det som kreves i den generelle modellavtalen under det sjuende rammeprogrammet.⁽⁶⁵⁾ Avslutningsvis merker Overvåkningsorganet seg at kontroll også utøves av Norges forskningsråd, som kontrollerer at tallene som oppgis ikke er åpenbart ukorrekte.

Under disse omstendigheter konkluderer Overvåkningsorganet med at identifiseringen av elementet ubetalte lønnskostnader i metoden for å fastsette timesatsen er akseptabel. De ubetalte lønnskostnadene, isolert sett, kan derfor godtas som støtteberettigede personal-kostnader innenfor betydningen av retningslinjene for FUI.

”Andre driftskostnader”

Overvåkningsorganet anser at beskrivelsen av ”andre driftskostnader” under ordningen for støtte til ulønnet FoU (beskrevet i del I avsnitt 2.3) tilsvarer støtteberettigede kostnader i form av ”ytterligere indirekte kostnader” og/eller ”andre driftskostnader” i retningslinjene for FUI avsnitt 5.1.4 bokstav e) og f). Nivået på driftskostnadene beregnes automatisk på timebasis per ansatt i forhold til industriarbeiderlønnen, i stedet for å være basert på kostnader oppgitt på fakturaer.⁽⁶⁶⁾ Imidlertid er elementet driftskostnader under denne metoden beregnet på grunnlag av firmarevisjonen utført av Norges forskningsråd. Dette sikrer at nivået på driftskostnadene er realistisk. Dessuten er andelen av driftskostnadene beregnet ut fra den lave industriarbeiderlønnen, og elementet av driftskostnader ligger på et fast maksimum på timebasis. På dette grunnlag, og tatt i betraktning at faktisk påløpte driftskostnader blir verifisert via fakturaer som del av revisjonen, anser Overvåkningsorganet at den foreslåtte metoden utgjør en akseptabel framgangsmåte for å identifisere nivået av ”andre driftskostnader”, og at disse derfor kan godtas som støtteberettigede kostnader under retningslinjene for FUI.

Konklusjon om metode

Som konklusjon er Overvåkningsorganet, basert på prinsippendingen under det sjuende rammeprogrammet, kommet til at kostnader ved ulønnet arbeid kan være støtteberettigede, avhengig av metoden som brukes for å beregne timesatsen. Som det vil framgå av det ovenstående, anser Overvåkningsorganet at metoden som foreslås av norske myndigheter, er akseptabel både når det gjelder arbeidslønn-elementet og driftskostnad-elementet. Følgelig blir metoden godkjent og kostnadene regnes som støtteberettigede under retningslinjene for

⁽⁶⁴⁾ Den årlige industriarbeiderlønnen på NOK 348 300, i motsetning til sivilingeniørlønnen på NOK 460 000 (eller NOK 530 000) medfører en timesats på NOK 500 i motsetning til NOK 772,80 (eller NOK 890,40) basert på denne metoden. Elementet av lønnskostnader svarer til NOK 232,20 for industriarbeidere sammenliknet med NOK 333,33 eller NOK 353,33 for sivilingeniører.

⁽⁶⁵⁾ En kontroll i hver enkeltsak tilsvarer, eller er mer omfattende enn, en engangsrevisjon av metoden.

⁽⁶⁶⁾ Elementet av driftskostnader utgjør NOK 267,80, som er forskjellen mellom den kombinerte timesatsen og elementet av lønnskostnader: NOK 500 – NOK 232,20 = NOK 267,80.

FUI. Denne konklusjonen er også i tråd med det standpunkt Overvåkningsorganet inntok i 2002 i sitt vedtak om Skattefunn-ordningen, der Overvåkningsorganet i den sammenheng godtok en identisk metode for å fastsette (nivået av) støtteberettigede kostnader.⁽⁶⁷⁾

Selv om den foreslåtte metoden innebærer at det brukes en enkelt timesats selv om de potensielle støttemottakerne under ordningen kan variere i størrelse, påminnes det om at norske myndigheter har besluttet å begrense ordningen til mikrobedrifter og småbedrifter, og at de potensielle støttemottakerne derfor utgjør en temmelig homogen gruppe. Overvåkningsorganet godkjenner derfor bruk av én felles sats.

iii) Incentivvirkning

I henhold til avsnitt 6 i retningslinjene for FUI regnes en incentivvirkning automatisk å være til stede dersom FUI-prosjektet ikke har startet før det søkes om støtte, støttemottakeren er en SMB og støttebeløpet er under EUR 7,5 millioner per prosjekt per SMB.⁽⁶⁸⁾

Som det vil framgå av det ovenstående, har norske myndigheter begrenset ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid til småbedrifter og mikrobredrifter. Ettersom støtteberettigede kostnader under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er underlagt et fast tak på støtteberettigede kostnader på NOK 2 millioner årlig per foretak, og den gjeldende støtteintensiteten er 27,8 %, vil maksimalverdien for støtte gitt til et foretak i ethvert år uansett være begrenset til NOK 556 000 (ca. EUR 70 500), noe som ligger langt under den ovennevnte maksimumsgrensen. Selv om man tar i betraktning en maksimal støtteintensitet på opptil 45 % (som kan inntreffe ved økning i skattesatsen), er det maksimale støttebeløpet NOK 900 000 (ca. EUR 114 000), som fortsatt er langt under maksimumsgrensen i retningslinjene for FUI.⁽⁶⁹⁾

Videre har norske myndigheter bekreftet at det ikke vil bli gitt støtte under ordningen til forskningsprosjekter som er påbegynt før det søkes om støtte.

På dette grunnlag anser Overvåkningsorganet at støtte som måtte gis under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid derfor har en incentivvirkning i henhold til avsnitt 6 i retningslinjene for FUI.

iv) Varighet

Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid ble meldt av norske myndigheter med ubestemt varighet. Norske myndigheter har imidlertid godtatt at varigheten av ordningen formelt begrenses til 31. desember 2013, som også er datoen de nåværende retningslinjene for FUI utløper. På dette grunnlag anser Overvåkningsorganet at ordningens varighet er akseptabel.

3.3 *Konklusjon angående ordningens forenlighet med EØS-avtalen*

Som det framgår av det ovenstående, anser Overvåkningsorganet at både prosjektene og kostnadselementene under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er støtteberettigede under retningslinjene for FUI. Ettersom ordningen er begrenset til småbedrifter og mikrobedrifter, støtteintensitetene er i samsvar med retningslinjene, incentivvirkningen er påvist og varigheten av ordningen er begrenset i tråd med retningslinjene, er Overvåkningsorganet kommet til at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

⁽⁶⁷⁾ Vedtak nr. 171/02/COL av 25. september 2002, som endret ved vedtak nr. 16/03/COL av 5. februar 2003.

⁽⁶⁸⁾ Retningslinjene for FUI avsnitt 122–124.

⁽⁶⁹⁾ En begrensning per foretak er da også strengere enn en begrensning per prosjekt. Taket på EUR 7,5 millioner blir da heller ikke nådd selv om et foretak skulle motta maksimal årlig finansiering under ordningen for det samme prosjektet under hele ordningens funksjonstid.

4. Vedtak

På grunnlag av den forutgående vurderingen anser Overvåkningsorganet at ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er forenlig med EØS-avtalen under følgende vilkår:

- a) Omfanget av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er begrenset til mikrobedrifter og småbedrifter som definert i retningslinjene for statsstøtte til SMB.
- b) Den totale støtteintensiteten for mikrobedrifter og småbedrifter er 27,8 %, som kan økes som følge av eventuelle økninger i firmabeskatningen (i så fall er de gjeldende maksimalgrensene 45 % for utviklingsarbeid og 70 % for industriell forskning)
- c) Varigheten av ordningen strekker seg ikke ut over 31. desember 2013, datoen da de nåværende retningslinjene for FUI utløper.

Norske myndigheter minnes om plikten til å levere årlige rapporter om gjennomføringen av ordningen i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 21 sammenholdt med artikkel 6 i vedtak nr. 195/04/COL av 14. juli 2004.

Norske myndigheter har oppgitt at timesatsen som gjelder under ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid kan justeres ut fra lønnsutviklingen. I denne sammenheng minner Overvåkningsorganet norske myndigheter om plikten i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens artikkel 1 del 1 til å gi melding om eventuelle endringer som regnes som endringer i betydningen av overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 1.⁽⁷⁰⁾ –

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid som norske myndigheter planlegger å gjennomføre, utgjør statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, men kan erklæres å være i samsvar med EØS-avtalen på grunnlag av avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og retningslinjene for F&O&U, og underlagt vilkårene fastsatt i artikkel 2 nedenfor.

Artikkel 2

Ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er begrenset til mikrobedrifter og småbedrifter som definert i retningslinjene for statsstøtte til mikrobedrifter, små og mellomstore bedrifter (SMB), og maksimal total støtteintensitet er 27,8 %, som kan økes som følge av eventuelle økninger i firmabeskatningen (i så fall er de gjeldende maksimalgrensene 45 % for utviklingsarbeid og 70 % for industriell forskning. Varigheten av ordningen for støtte til ulønnet FoU-arbeid er begrenset til 31. desember 2013.

Artikkel 3

Norske myndigheter skal innen to måneder fra det er gitt melding om dette vedtaket, underrette EFTAs overvåkningsorgan om de tiltak som treffes for å overholde vedtaket.

Artikkel 4

Dette vedtak er rettet til Kongeriket Norge.

⁽⁷⁰⁾ Så sant ikke endringene kvalifiserer til melding under den forenklede framgangsmåten i henhold til vedtak nr. 195/04/COL av 14. juli 2004 om gjennomføringsbestemmelsene omhandlet i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 27, EUT L 139 av 25.5.2006, s. 37, som endret ved vedtak nr. 319/05/COL av 14. desember 2005, EUT C 286 av 23.11.2006, s. 9.

Artikkel 5

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel, 17. mars 2008

For EFTAs overvåkningsorgan

Per Sanderud

President

Kurt Jaeger

Medlem av kollegiet

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning

2009/EØS/67/03

(Sak COMP/M.5677 – Schuitema/Super de Boer Assets)

1. Kommisjonen mottok 4. november 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det nederlandske foretaket Schuitema B.V. ("Schuitema", i siste instans kontrollert av CVC Capital Partners ("CVC"), Luxembourg) ved kjøp av eiendeler fra Jumbo Groep Holding alene overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over eiendeler knyttet til Super de Boer N.V.-utsalg ("Super de Boer Assets", Nederland).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Schuitema: kjøp, engrossalg og detaljsalg av dagligvarer og tilknyttede tjenester i Nederland
 - Super de Boer Assets: 21 egne supermarkeder og 59 franchisedrevne supermarkeder som er aktive i detaljsalg av dagligvarer og tilknyttede tjenester i Nederland
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 303 av 15.12.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5677 – Schuitema/Super de Boer Assets, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5698 – One Equity Partners III LP/Constantia Packaging)

2009/EØS/67/04

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 2. desember 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der Sulipo Beteiligungsverwaltungs GmbH, et oppkjøpselskap basert i Wien og kontrollert av fond med One Equity Partners som rådgiver ("OEP", USA), ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det østerrikske foretaket Constantia Packaging AG ("CPAG").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - OEP: aksjeinvesteringsfond
 - CPAG: aluminium, bølgepapp og fleksibel emballasje
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 303 av 15.12.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5698 – One Equity Partners III LP/Constantia Packaging, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5731 – AXA LBO Fund IV/Home Shopping Europe)

2009/EØS/67/05

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 3. desember 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det franske foretaket AXA LBO Fund IV, som i siste instans kontrolleres av Group AXA ("AXA"), ved kjøp av aksjer overtar kontroll alene i henhold til det tyske foretaket Home Shopping Europe GmbH ("HSE").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - AXA LBO Fund IV: deltakerandeler i foretak
 - AXA: internasjonalt konsern innen alminnelig forsikring og livsforsikring samt tilknyttede finanstjenester
 - HSE: drift av shoppingkanaler, internettsalg
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 302 av 12.12.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5731 – AXA LBO Fund IV/Home Shopping Europe, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5739 – EQT V/Springer Science + Business Media)

2009/EØS/67/06

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommissjonen mottok 11. desember 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det britiske foretaket EQT V ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele foretaket Springer Science + Business Media (Luxembourg).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - EQT V: aksjeinvesteringsfond
 - Springer Science + Business Media: utgiver av akademiske og yrkesfaglige bøker, publikasjoner og magasiner
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommissjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 311 av 19.12.2009. Merknadene sendes til Kommissjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5739 – EQT V/Springer Science + Business Media, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5742 – Ameropa Holding/Interbrau)

2009/EØS/67/07

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 7. desember 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det sveitsiske foretaket Ameropa Holding AG ("Ameropa Holding"), som kontrolleres av Zivy-familien (Sveits), ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det tyske foretaket Interbrau GmbH ("Interbrau").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Ameropa Holding: internasjonal handel med kunstgjødsel, korn, petrokjemikalier og metaller
 - Interbrau: internasjonal handel med bygg, deriblant til bryggerivirksomhet og dyrefôr
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 303 av 15.12.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5742 – Ameropa Holding/Interbrau, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5495 – Unicredit/Banca IMI/EuroTLX SIM JV)**

2009/EØS/67/08

Kommisjonen vedtok 23. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5495. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5558 – Nutreco/Cargill)**

2009/EØS/67/09

Kommisjonen vedtok 24. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5598. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/10****(Sak COMP/M.5624 – Nokia/SAP/JV)**

Kommisjonen vedtok 26. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5624. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/11****(Sak COMP/M.5641 – Apollo/Pliant)**

Kommisjonen vedtok 26. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5641. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5642 – SGGF/Trakya/SGGE)**

2009/EØS/67/12

Kommisjonen vedtok 3. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5642. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5662 – NIBC/ABN AMRO Fund/Mid Ocean Group)**

2009/EØS/67/13

Kommisjonen vedtok 16. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5662. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/14****(Sak COMP/M.5667 – ACE/FTQ/FSI/Mecachrome)**

Kommisjonen vedtok 3. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på fransk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5667. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/15****(Sak COMP/M.5679 – Boreas Holdings/Centrica Renewable Energy Limited/Glid Wind Farms)**

Kommisjonen vedtok 4. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5679. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning **2009/EØS/67/16**
(Sak COMP/M.5684 – BNP Paribas Assurance/Fortis Insurance International/UBI Assicurazioni)

Kommisjonen vedtok 4. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5684. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning **2009/EØS/67/17**
(Sak COMP/M.5687 – CVC/Subsidiaries of Interbrew Central European Holding)

Kommisjonen vedtok 26. november 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5687. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/18****(Sak COMP/M.5690 – Occidental Petroleum Corporation/Phibro)**

Kommisjonen vedtok 11. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5690. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2009/EØS/67/19****(Sak COMP/M.5691 – Mubadala/Veolia Eau/Azaliya)**

Kommisjonen vedtok 1. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5691. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5715 – Leisure Park Holdings/Criteria Caixa Corp/Activos Port
Aventura)

2009/EØS/67/20

Kommisjonen vedtok 2. desember 2009 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32009M5715. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).